

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 16881
Tarih: 21-02-2022

60372

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM

İstanbul Milletvekili

Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) Tehlike Altındaki Diller Atlası'nda, dünya genelinde konuşulan dillerin yüzde 40'ı alınamayan önlemler nedeniyle yok olma tehlikesi altındayken yaklaşık 40 farklı dilin konuşulduğu Türkiye'de üç dilin tamamen yok olduğu, on beş dilin yok olma tehlikesi bulunduğu belirtilmektedir. Kapadokya Yunancası, Süryanice'nin Mlahso lehçesi ve Ubıhca dilleri kaybolmuş dil durumunda; Batı Ermenicesi, Hemşince, Lazca, Kırmançkî, Abhazca, Süryanice (Turoyo ve Suret), Adigece, Kabar-Çerkez, Abazaca, Pontus Yunancası, Romanca, Gagavuzca, Ladino ve Hertevin dil/lehçeleri ise yok olmak üzere olan dillerdendir. Konuşulan bu diller, devlet politikası olarak desteklenmediği, özellikle anadillerde eğitim ve öğretim olanakları yaratılmadığı hatta yasaklandığı için büyük tehlike altındadır.

Anadilini konuşmak insanın doğuştan edindiği doğal haklardan biridir. Ancak "tek dil" ve "tek millet" ideolojisinin hâkim olduğu Türkiye'de, Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar, Türkçe tek resmi dil olarak kabul edilmiş ve Türkçe dışındaki diller tehdit olarak görülmüş, ötekileştirilmiş; inkâr ve asimilasyon politikalarına maruz bırakılmıştır.

Türkiye halklarının haklı talepleri doğrultusunda anadilde eğitim başta olmak üzere kamusal alanda anadilin kullanımına dair engellerin kaldırılması ve farklı dillerin öğrenilmesi ve yaşatılmasına ilişkin politikaların oluşturulması elzemdir.

60372

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de yok olma tehlikesi bulunan dil ve lehçelerin korunması amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
2. Türkiye halklarının dillerini özgürce, kamusal alanda kullanma ve kamu hizmetlerinden yararlanma hakları neden engellenmektedir?
3. Anadili hakkın, temel hak olarak kabul edilmesi, anadillerin anayasal güvence altına alınması, anadillerin korunup geliştirilmesi için bir planlamanız var mıdır?
4. Anadili Türkçe olmayan çocukların sosyal ve eğitsel hayatta karşılaştıkları zorluklara ilişkin yapmış olduğunuz çalışma var mıdır? Sonuçları nelerdir?
5. Türkiye’de konuşulan tüm dillerde eğitim ve öğretim hakkının anayasal ve yasal güvenceye alınması için çalışma yapılacak mıdır?